

1. Дядечко Л.П., Шимкова В.Є. Процесно-системний підхід до формування туристичних потоків. https://tourlib.net/statti_ukr/dyadechko2.htm
2. Козенков, Д., Альошина, Т., & Гайдук, І. (2022). Процесний підхід до управління підприємством. *Економіка та суспільство*, (38). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-67>
2. Стец І.І. Процесний підхід до управління як інструмент підвищення ефективності діяльності підприємства. *Економіка та управління підприємствами*. 2018. № 23. С. 161–167.

Овдіюк О.М.

к.е.н., доцент

Нестерчук І.К.

к.г.н., доцент

*Житомирський державний університет
імені Івана Франка*

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ СФЕРИ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ В УКРАЇНІ

Розвиток підприємництва у сфері туризму в Україні набуває все більшого значення, оскільки туризм стає одним із найпопулярніших видів відпочинку. Кожного року зростає, як кількість вітчизняних туристів, які подорожують регіонами, так і кількість іноземних туристів, що відвідують Україну. Таким чином з'являється потреба щодо активізації впровадження новітніх організаційних і управлінських підходів у туристичній індустрії, з метою забезпечення відповідності сучасним світовим стандартам. Розвиток підприємництва в даній сфері відбувається за рахунок удосконалення існуючих форм туризму, а також готельно-ресторанного обслуговування. Тому на сьогодні, є досить важливим завданням, що постає перед цим бізнесом, тобто запровадження передових світових управлінсько-організаційних технологій у сфері туристичної індустрії, що є ключем до збереження існуючого та підвищення рівня конкурентоспроможності їх в майбутньому.

Варто зазначити, що сучасна туристична індустрія стала глобальним явищем, яка відіграє важливу роль у розвитку економіки багатьох країн світу, сприяючи міжнародній співпраці та забезпечуючи засоби щодо існування для значної частини населення. Проте, події в Україні, починаючи з 2014 р. з анексії Криму та частин Луганської та Донецької областей, через кризу COVID-19 у 2020 р., і початок повномасштабного вторгнення Росії у 2022 р., вимагають

нових підходів щодо управління туристичною галуззю на державному, регіональному та корпоративному рівнях [1].

Проаналізуємо сучасний стан управління туристичною галуззю України. Так, за періоди з 2014 по 2019 рр. кількість туристів мала тенденцію до зменшення. Також, внаслідок проведення антитерористичних операцій в окремих областях та тимчасової окупації частини території України, спостерігалось скорочення кількості іноземних громадян, які відвідували Україну удвічі – у 2013 р. і їх було 24,7 млн. осіб, а у 2014 р. – лише 12,7 млн. осіб. Кількість туристів збільшилась дещо у 2015 р., склавши 12,4 млн., а у 2016 р. і досягла 13,3 млн. З 2017 по 2019 рр. кількість туристів знову стала зростати, досягнувши 14,2 млн. осіб [2]. Також варто зазначити, що з повномасштабним вторгненням росії в Україну, можемо спостерігати негативні тенденції в сторону погіршення показників, а саме в частині фінансових надходжень в регіонах, які були окуповані та частково знаходяться в окупації.

Однак, варто відзначити й позитивну тенденцію до зростання фінансових надходжень у регіонах, таких як Закарпатська, Львівська та Чернівецька області. У першому кварталі 2023 р. їхній загальний приріст склав 30,4 млн. грн, що на 58,2% більше, ніж за аналогічний період 2021 р. Також Житомирська область збільшила суму сплачених податків на 20% порівняно з квітнем 2021 р. [3]. Такий стан можна пояснити територіальною віддаленістю від зон прямих бойових дій. Отже, незважаючи на важку соціально-економічну ситуацію на сьогодні в Україні, туристична індустрія намагається не втратити свої позиції та продовжує бути конкурентоспроможною.

До особливостей управління сферою туристичної індустрії в Україні, які необхідно враховувати в контексті політики та стратегій розвитку туризму, і відповідно намагатися зберегти в ці непрості часи, можна віднести:

- культурна та історична спадщина, в частині управління, збереження і просування багатой культурної та історичної спадщини України, шляхом заохочення туристів до відвідування архітектурних пам'яток, музеїв, історичних місць, культурних фестивалів тощо;

- природна спадщина (організації туризму на природних територіях, таких, як національні парки, гірські курорти, морські узбережжя та екологічно чисті райони);

- інфраструктура самих послуг, в частині готельно-ресторанного обслуговування, транспортних послуг та сфери розваг;

- маркетингова складова, в частині просування, застосування ефективних маркетингових стратегій під час просування туристичних маршрутів і відповідних продуктів;

- законодавча складова, в частині регулювання, розробки і виконання чинного законодавства та нормативних актів, щодо туристичної діяльності, і відповідно здійснення контролю за їх виконанням.

Отже, управління сферою туристичної індустрії в Україні, вимагає комплексного підходу, спрямованого на збереження та розвиток культурної, природної та історичної спадщини країни, покращення інфраструктури та послуг, а також ефективного маркетингу та регулювання.

Бібліографічний список:

1. Литвин О. В. Сучасні тенденції управління туристичною діяльністю в Україні. Науковий економічний журнал «Інтелект ХХІ». 2023. № 1. С. 21–25. URL: http://www.intellect21.nuft.org.ua/journal/2023/2023_1/6.pdf.
2. Черняєв О., Ігнатенко Н., Бурдонос Л. Аналіз потенціалу туристичної галузі України. Міжнародний науковий журнал менеджменту, економіки та фінансів. 2023. № 2 (1). С. 65–74. <https://doi.org/10.46299/j.isjmef.20230201.07>.
3. Туристична статистика України: динаміка податкових надходжень по регіонах. ДАРТ: веб-сайт. URL: <https://www.tourism.gov.ua/blog/turistichna-statistika-ukrayini-dinamika-podatkovih-nahodzhen-po-regionah> (дата звернення: 18.04.2024).

Черниш Д. О.

здобувач вищої освіти

Науковий керівник: к.е.н., доцент **Кочума І. Ю.**

Черкаський національний університет

імені Богдана Хмельницького

УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО КОМПЛЕКСУ

Специфіка сучасного світу в умовах світової пандемії жорстко вплинула на розвиток готельно-ресторанної індустрії, і спонукала до пошуку нових особливостей функціонування для розширення можливостей обслуговування клієнтів. Особливо це відобразилося на роботі персоналу, так як виникли нові вимоги до їх діяльності. Вивчення питань управління персоналом в готельно-ресторанній індустрії в цілому та в діяльності окремих готельних або ж ресторанних підприємств є практично значущим і актуальним

Сучасне управління персоналом в готельно-ресторанному підприємстві ґрунтується на таких принципах:

- чітке дотримання законодавства про працю;
- зменшення показника плинності кадрів;